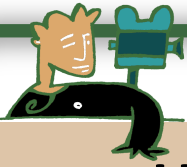

Una botella en el mar de Gaza

UNA BOTELLA EN EL MAR DE GAZA

Ficha técnica

Duración: 96'
Género: Drama
Público: APTA PARA TODOS LOS PÚBLICOS
Productores: MILÉNA POYLO / GILLES SACUTO
Director: THIERRY BINISTI
Guionistas: VALÉRIE ZENATTI / THIERRY BINISTI
Compositor: BENOIT CHAREST
Fotografía: LAURENT BRUNET
Sonido: EWAN KERZANET / OLIVIER DANDRÉ
Montaje: JEAN-PAUL HUSSON
Arte: BOAZ KATZNELSON

Ficha artística

Intérpretes: Agathe Bonitzer (Tal), Mahmoud Shalaby (Naim), Hiam Abbass (Intessar), Riff Cohen (Efrat), Abraham Belaga (Eytan), Jean-Philippe Ecoffey (Dan)

SINOPSIS

Tal es una joven francesa que vive en Jerusalén con su familia. Tiene diecisiete años, la edad del primer amor, del primer cigarrillo, del primer "piercing"... Y también del primer atentado. Después de que un terrorista se inmole en un café del barrio donde vive, Tal escribe una carta a un palestino imaginario en la que expresa sus preguntas y su rechazo a que solo pueda existir odio entre los dos pueblos. Mete la carta en una botella que entrega a su hermano, pidiéndole que la tire al mar cerca de Gaza, donde hace la mili. Unas semanas después, Tal recibe la contestación de un misterioso "Gazaman".

VALORES PEDAGÓGICOS

RESPECTO	FRATERNIDAD
CONFIANZA	HONESTIDAD
ESFUERZO	JUSTICIA
SOLIDARIDAD	REFLEXIÓN
LEALTAD	
COMPRENSIÓN	

COMPETENCIAS CLAVE

- COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA
- COMPETENCIA TIC
- COMPETENCIAS SOCIALES Y CÍVICAS
- APRENDER A APRENDER

DOCUMENTAL

**SECUNDARIA/
BACHILLERATO/
CICLOS**

DRAMA

SUBTITULADA

Fitxa tècnica

Títol: *Una ampolla al mar de Gaza*

Autora: Valérie Zenatti

Col·lecció: Cartes i Diaris

Número: 1

ISBN: 978-84-661-1844-6

Pàgines: 182

Lectura recomanada per a alumnes de 3r i 4t d'ESO

Es tracta d'un retrat, d'una situació, d'unes societats i d'uns nois que hi viuen immersos. Aquest retrat, i la mica d'acció que hi ha, es vehiculen en part a través de monòlegs dels dos protagonistes i en part a través dels missatges que s'envien per correu electrònic o xat. És en bona part una novel·la epistolar actual.

Novel·la epistolar electrònica

Temes que tracta:

- El conflicte araboisraelià
- Les conseqüències del conflicte polític en la vida quotidiana
- Individu i comunitat
- La comunicació a través d'Internet

L'autora: Valérie Zenatti

Va néixer a Niça (França) l'1 d'abril de 1970. Quan tenia setze anys, els seus pares, tots dos jueus, van decidir marxar a Israel, la terra promesa, a Beer-Sheva. Allà va haver de fer el servei militar, de 1988 a 1990. Després va decidir començar estudis d'història i d'hebreu per ser finalment periodista.

Actualment, és professora d'hebreu i traductora a Lilla (França). És autora de diversos llibres, com *Quan j'étais soldate*, sobre el seu servei militar.

Fitxa
tècnica**ARGUMENT**

Una noia de divuit anys, jueva de Jerusalem, afectada per un atemptat mortal en un cafè que ella freqüentava amb els amics, es pregunta què pot portar un terrorista suïcida a cometre brutalitats com aquella, i s'adona que no coneix cap palestí. Aleshores pensa que si es pogués comunicar amb algun palestí de la seva edat, trencant la barrera d'incomunicació que hi ha entre els seus dos pobles, es demostrarà a si mateixa que la convivència és possible i que no estan condemnats a viure sempre en guerra.

Aconsegueix contactar mitjançant el seu germà gran, soldat destinat a la franja de Gaza, amb un noi palestí, al principi anònim, amb qui s'escriuen una sèrie de missatges electrònics que van passant de la incomprensió i els retrets, sobretot per part del noi, a una amistat sincera i fins i tot una atracció mútua, a mesura que es van coneixent millor, sempre a través d'Internet. A través dels seus missatges, i també de les seves reflexions en forma de monòleg, anem coneixent tant la situació claustrofòbica i desesperançada dels habitants de Gaza com el patiment que provoquen als atemptats suïcides a Israel.

La novel·la s'acaba quan el noi aconsegueix sortir de Gaza per anar a estudiar a Occident i decideix deixar d'escriure's, almenys durant un temps, amb la noia, que associa amb el passat que vol deixar enrere.

Guia didàctica

OBJECTIUS DIDÀCTICS DE LA LECTURA

- Llegir un text literari en veu alta, de manera expressiva i amb el ritme i l'entonació adequats.
- Observar l'estructura formal d'un text literari: línies argumentals, parts de la narració, personatges, *flash-backs*...
- Aprendre nou vocabulari.
- Ampliar coneixements sobre Israel i Palestina.
- Reflexionar sobre temes d'interès humà: el conflicte, la violència, la comunicació, l'individu i la comunitat...

TEMES

El conflicte araboisraelià

La Tal, israeliana de Jerusalem, i en Naïm, palestí de Gaza, ens mostren les seves visions respectives d'aquest conflicte, que contrasten fortament: el que per un és un atac, per l'altra és un atemptat. Tots dos n'exposen breument les arrels i sobretot com el viuen ells i com ho fa la seva gent. «En aquella època tothom estava content. Acabàvem de signar els acords d'Oslo amb els israelians, Yasser Arafat havia de venir a Gaza, els israelians marxarien, en cinc anys a tot estirar tindríem un país. No és que estiguéssim contents, és que estàvem borratxos, el cap ens rodava amb totes aquelles promeses de pau tan boniques.» (Naïm, pàg. 40).

a l'aire lliure, així com l'expressió en primera persona de les seqüeles psíquiques que deixa un atemptat en qui el pateix (la Tal, a la novel·la). «La franja de Gaza és tot sorra, unes quantes oliveres, els assentaments nets i polits on viuen els colons israelians, i cases grises, desenes de milers de cases grises apinyades, tan apinyades que t'ofeguen; aquí, de seguida t'ofegues. En resum, Gaza és l'abocador públic de la regió.» (pàg. 39).

Individu i comunitat

Els dos protagonistes aconsegueixen comunicar-se i s'arriben a conèixer bastant i a sentir apreciació l'un per l'altre, sempre a través d'Internet, malgrat pertànyer a comunitats enfrontades. Tots dos manifesten el seu desacord amb algunes actuacions del seu bàndol i especialment en Naïm troba a faltar un espai personal propi, poder ser algú independentment

de la comunitat a la qual pertany. Se sent palestí, però se sent aïllat pel control social i la falta d'oportunitats. «Ja no hi ha singular, jo, tu, ell, ella, només hi ha un plural: els palestins.» (pàg. 66).

La comunicació a través d'Internet

Els dos protagonistes només es coneixen pels missatges de correu electrònic que s'envien i pel xat en què participen. Tots dos tenen, tanmateix, desitjos de conèixer-se personalment: la comunicació per Internet els permet conèixer-se bastant i fins i tot sentir-se atrets per l'altre, els és útil, però també se'n veuen les limitacions. «Mai no he vist la Tal. Segurament, no la veuré mai. Mai. Existeix sense existir. Existeix a la pantalla del cibercafé Aman.» (pàg. 92).

Les conseqüències del conflicte polític en la vida quotidiana

És impactant la descripció de la vida de cada dia a la franja de Gaza, esdevinguda una gran presó

CONTEXTUALITZACIÓ

L'acció de la novel·la té lloc a Israel-Palestina (Jerusalem, la franja de Gaza i alguns fets a Tel Aviv), a l'època actual i pot servir als lectors per conèixer una mica aquell país (la seva importància històrica i religiosa) i la seva situació actual (conflicte araboisraelià). Alguns aspectes de la situació descrita no tenen només un interès local, sinó que són d'interès humà: la violència, la recerca de la pau, la por, la injustícia i l'opressió, l'acostament a l'altre, la pobresa relativa...

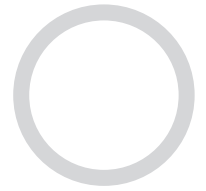
VOCABULARI

És força comú. Hi ha alguns mots relatius a elements culturals àrabs o jueus, i noms propis, és clar, en àrab o, sobretot, hebreu. Aquestes són algunes paraules que poden resultar desconegudes per una part dels lectors: *acròstic, col·laboracionista, exasperació, narguil, toc de queda, gel·laba, kufia, corró*.

SUGGERIMENTS I ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

- Projecteu alguna pel·lícula sobre l'holocaust o la marginació que han patit els jueus a Europa: *La vida és bella, La llista de Schindler, El violinista en el tejado...* i demaneu als alumnes que comparin una situació amb l'altra, sigui a través d'un text argumentatiu, sigui en un debat dirigit.
- Feu llegir als alumnes alguns fragments de l'Antic Testament on es parli de David i de Salomó, que són esmentats a la novel·la a la pàg. 14, en el context de l'edificació del temple de Jerusalem. Es troben als llibres de Samuel i dels Reis.
- Projecteu als alumnes la pel·lícula *El reino de los cielos*, del director Ridley Scott, i feu un debat sobre la ciutat de Jerusalem: si hauria de pertànyer als jueus, als àrabs (palestins), s'hauria de dividir la ciutat o hauria d'estar sota l'autoritat de l'ONU. Haurien de mostrar els pros i els contres de cada opció, oralment o per escrit.

Llegeix aquest fragment, extret del llibre *Una ampolla al mar de Gaza* de Valérie Zenatti, i encercla la resposta correcta:

Vaig anar al cibercafè més proper. Li vaig contestar, anant amb compte que ningú no veiés a qui escrivia. Aquí, quan un té un contacte no massa agressiu amb els israelians, el prenen de seguida per un col·laboracionista. I la sospita equival a una sentència de mort. Surts un dia de casa teva i, pam!, abans d'haver fet tres passos, et trobes amb els morros a l'asfalt i deixant l'oxigen per als altres, ja no et fa falta, l'has dinyat per sempre.

(Pàg. 42)

1 El narrador:

- a) va a prendre cafè.
- b) contesta un missatge electrònic israelià.
- c) escriu una carta mentre conversa.
- d) contesta un israelià agressivament.

2 Si algú té contactes amb els israelians:

- a) l'han de matar, si són contactes agressius.
- b) el poden matar, però un jutge ha de dictar sentència.
- c) no el maten si col·labora.
- d) creuen que col·labora amb ells, si no són contactes agressius.

3 Hi ha qui mata persones:

- a) perquè no fan falta.
- b) perquè deixin oxigen per als altres.
- c) perquè creu que col·laboren amb els israelians.
- d) perquè han sortit de casa seva quan no es podia.

Animació lectora

OBJECTIUS

- Conèixer el context històric cultural i religiós de la novel·la en la realitat.
- Entendre que un mateix indret pot ser punt de trobada de diferents cultures i religions i que s'han de poder desenvolupar amb respecte i per la via pacífica.

MATERIAL

Cartolina, tisores, pega, retoladors, ordinadors amb connexió a Internet, impressora.

DESENVOLUPAMENT

- Mostreu un mapa d'Israel i els territoris palestins ocupats; alternativament, un mapa del Pròxim Orient. Proposeu als alumnes que elaborin un mapa on apareguin Jerusalem, Gaza, Tel Aviv, Haifa, el Jordà, el llac de Tiberíades i la mar Morta.
- Expliqueu-los que Jerusalem és la ciutat que és considerada sagrada per tres religions diferents. Busqueu imatges de tres indrets de Jerusalem de devoció corresponents a les tres religions que la consideren sagrada: el mur de les Lamentacions (judaisme), la mesquita de la Roca (islam) i la basílica del Sant Sepulcre (cristianisme) i expliqueu-los l'origen de cada un:

El mur de les Lamentacions és l'únic que resta del magnífic temple que va fer edificar Salomó, i els jueus hi preguen perquè es torni a edificar; va ser destruït pels babilònics, reconstruït i tornat a destruir pels romans. A una part de l'espai que ocupava hi ha l'esplanada de les Mesquites, la d'Al-Aqsa i la de la Roca, de cúpula daurada, venerada perquè conté la roca des d'on Mahoma va ascendir al cel, segons la tradició musulmana; la jueva i la cristiana diuen que Abraham hi va fer el seu sacrifici. També a Jerusalem, l'església del Sant Sepulcre inclou el lloc on va ser enterrat Jesús, també segons la tradició. La custodien monjos i capellans de diferents esglésies cristianes, cada grup una part diferent.

- Feu que consultin i obtinguin imatges i informacions sobre la fundació d'Israel i el conflicte araboisraelià, imatges de religiosos de diferents confessions que es veuen sovint per Jerusalem: rabins jueus, capellans ortodoxos grecs, rusos o etiops, catòlics, musulmans, etc.
- Es pot dividir la classe en grups de quatre o cinc perquè cadascun faci el seu mural. Les imatges i el mapa es poden buscar a Internet i imprimir-les, per després enganxar-les a la cartolina i afegir-hi les altres dades.

DURADA

Una sessió.

LECTURA A L'AULA

El projecte **LECTURA A L'AULA** neix amb la intenció d'ajudar al professorat en el treball de formar els nois i les noies en la seva **dimensió literària**, a la qual es dóna un especial èmfasi en els nous currículums. La lectura, més enllà de ser una eina indispensable en el procés d'aprenentatge, esdevé una peça vital per a la formació integral de la persona.

Els títols que us fem arribar són el resultat d'un procés de selecció que en garanteix tant la **qualitat literària** com l'**adequació pedagògica** a les característiques de l'alumnat a qui s'adreça. Un equip de docents en actiu n'ha valorat els aspectes de competència lingüística (lèxic, estructura, comprensió, etc.) així com d'altres que incideixen en els àmbits de desenvolupament personal i social dels alumnes. **Els títols escollits s'han agrupat en tres nivells de dificultat lectora** amb la intenció de donar resposta a la diversitat existent en les aules.

ESO. Nivell 1

La llegenda del Rei Errant, Laura Gallego. El Vaixell de Vapor, sèrie Vermella, 135

La Torre, Vicenç Villatoro. El Vaixell de Vapor, sèrie Vermella, 137

ESO. Nivell 2

Em diuen Tres Catorze, Andreu Martín. Col·lecció Gran Angular, 147

Els silencis de la Boca de la Mina, Andreu Sotorra. Col·lecció Gran Angular, 148

ESO. Nivell 3

La foscor blanca, Geraldine McCaughrean. Col·lecció Gran Angular, 149

Una ampolla al mar de Gaza, Valérie Zenatti. Col·lecció Cartes i Diaris, 1

El projecte compta amb una proposta de treball que recull, en primer lloc, les informacions, les orientacions didàctiques i els recursos necessaris perquè el professorat pugui treballar adequadament la lectura de l'obra a l'aula; i, en segon lloc, s'adjunten les activitats de treball individual per als alumnes que han estat organitzades d'acord a tres moments del procés lector: activitats d'anticipació lectora, activitats de comprensió lectora i, finalment, activitats de síntesi lectora.

La proposta de treball, recollida en aquest quadern, es troba a www.cruilla.cat.

Projecte: Editorial Cruïlla
Autor: Joan Ramon Perelló
Edició i disseny: comgràfic

2008, Editorial Cruïlla
Balmes, 245 - 08006 Barcelona

Telèfon d'Atenció al Client: 902 12 33 36
www.cruilla.cat

**ANTES DE
VERLA**

Antes de ver la película rellana sólo la columna de la izquierda.
Después de verla, termina de completar la ficha.

***Piensa, idea, reflexiona
sobre el tema de la película:***

***Escribe preguntas acerca
del tema de la película.***

***Escribe o dibuja una imagen, analogía o
metáfora que te sugiera el tema de la película.***

**¿Qué te llama la atención sobre
tus ideas previas y las actuales?**

**DESPUÉS DE
VERLA**

ANTES DE VERLA

1. Tormenta de ideas.

Poned en común los aspectos que conozcáis tanto de Israel como de Palestina.

2. Nos situamos.

Consulta el mapa y los enlaces que te dejamos a continuación y responde a las preguntas:

Recursos TIC:

Territorios palestinos: https://es.wikipedia.org/wiki/Territorios_Palestinos

Franja de Gaza: https://es.wikipedia.org/wiki/Franja_de_Gaza

Mapa de Israel: <http://espanol.mapsofworld.com/continentes/asia/mapa-de-israel.html>

Imagen alojada en [wikimedia commons](https://commons.wikimedia.org/) bajo dominio público

- a) ¿En qué zona del mundo se ubican Israel y Palestina?
- b) ¿Qué territorios forman el Estado de Palestina? ¿Están unidos esos territorios?
- c) ¿Pueden los ciudadanos palestinos circular libremente de una zona a otra de su Estado?
- d) Busca en el mapa las ciudades de Jerusalén, Tel Aviv y Gaza. Indica si pertenecen a Israel o a Palestina. Señala la distancia aproximada que hay entre cada una de esas ciudades.
- e) ¿Qué son los asentamientos o colonias israelíes?

3. Aclaremos los conceptos

- a) Es importante que tengamos claras algunas denominaciones que en muchas ocasiones suelen confundirse. Consultando internet y con la ayuda del profesorado, define los siguientes conceptos:

- Judío
- Sionista
- Israelí
- Palestino
- Árabe
- Musulmán

- b) Aparte de estos conceptos fundamentales, hay algunos grupos políticos y personajes que son mencionados en la película y que es interesante que conozcamos para comprender mejor todo lo que ocurre en el filme:

- Hamás
- Fatah
- Isaac Rabin

4. Un poco de Historia

Buscad información sobre los orígenes y las características del conflicto actual entre palestinos e israelíes. Organizaos en pequeños grupos de 3-5 personas. Cada grupo deberá explicar brevemente uno de los siguientes aspectos:

- a) Breve Historia de Palestina hasta la II Guerra Mundial.
- b) Formación del Estado de Israel tras la II Guerra Mundial.
- c) Guerra de los Seis Días.
- d) Jerusalén: conflictos y disputas en torno a la ciudad santa.
- e) Modificaciones en el mapa de Israel y Palestina en las últimas siete décadas.
- f) Política, economía y sociedad en el Israel actual.
- g) Política, economía y sociedad en la Palestina actual.

PARA SABER MÁS

El conflicto entre palestinos e israelíes ha sido retratado en multitud de ocasiones, tanto en literatura como en el cine. Aquí dejamos una selección de cómics y películas de gran calidad que os pueden resultar interesantes para profundizar en el tema:

Cómic:

<http://aloslibros.com/diez-comics-sobre-palestina-e-israel-historietas-sobre-un-territorio-disputado-por-dos-pueblos-desde-hace-milenios/>

Cine:

Vals con Bashir

Munich

Paradise Now

Omar

Los limoneros

DESPUÉS DE VERLA

1. Dos mundos diferentes

- a) A lo largo de la película se van alternando las secuencias que muestran la vida de Tal en Israel con las que lleva Naim en Palestina. Debéis analizar estas secuencias y comentar **los elementos similares y los elementos diferentes que se aprecian en la vida cotidiana de ambos.**
- b) Tal y Naim viven apenas a tres horas de camino. Sin embargo, en todo momento dan por sentado que no podrán verse, y que de poder hacerlo sería en algún país extranjero. ¿A qué crees que se debe esto? ¿Por qué ninguno tendría fácil ir a visitar al otro a su territorio?

2. Visiones de un conflicto

- a) La película se centra en la vida de los dos protagonistas, Tal y Naim, y su respectiva visión del conflicto palestino-israelí. Pero a lo largo del filme otros personajes también muestran o cuentan su posición respecto al tema. Repasa la película y resume en unas líneas **cómo ve cada uno de los siguientes personajes el enfrentamiento entre israelíes y palestinos** y las relaciones entre ambas comunidades:

- Tal
  - Naim
  - Padres de Tal
  - Madre de Naim
  - Hermano de Tal (soldado)
  - Primo de Naim
  - Tío de Naim (Ahmed)
- b) ¿Por qué los padres de Tal se enfadan tanto cuando el profesor que llega de parte de Naim se presenta en su casa? ¿Crees que es lógico ese enfado?
- c) ¿De dónde proceden los padres de Tal? ¿Por qué crees que emigraron a Israel?
- d) Naim es secuestrado por militantes de Hamás. ¿Por qué es secuestrado por un grupo palestino? ¿Es igual de peligroso para Naím cartearse con alguien de Israel que para Tal hacerlo con un palestino? ¿Por qué?
- e) En la película hay numerosos detalles que muestran la **cotidianeidad** con la que, en ambas zonas, se viven **situaciones anómalas** como atentados, bombardeos... Parece como si los protagonistas de la película asumieran con naturalidad y resignación situaciones que en otras zonas del mundo serían excepcionales. Escoge al menos cuatro momentos de la película (dos en la zona israelí y dos en la palestina) que ejemplifiquen estas situaciones.

3. Muros del mundo

- a) Como se puede apreciar en la película, un enorme muro separa la franja de Gaza de los territorios israelíes colindantes. En pequeños grupos de 2-3 personas **investigad sobre otros muros que aún existan en el mundo**. Exponed de forma muy resumida dónde se sitúa cada muro (incluyendo alguna imagen del mismo), qué territorios separa y por qué motivo se construyó.
- b) Una vez conocidos esos muros **plantead un debate** sobre los mismos: ¿por qué se siguen construyendo muros para separar países y poblaciones? ¿tiene lógica en un mundo globalizado que sigan existiendo estos muros? ¿son efectivos? ¿qué otras alternativas se os ocurren para esas zonas?

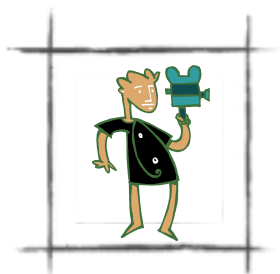
4. Escribiendo cartas

El desarrollo de *Una botella en el mar de Gaza* se centra en la correspondencia que se establece entre una chica judía, Tal, y el palestino Naim. Por parejas, vais a simular una situación parecida. Cada miembro de la pareja **escribirá una carta**: uno lo hará para alguien de vuestra edad que vive en Israel y otro para un adolescente en Palestina. En cada carta debéis contar cómo es vuestra vida cotidiana aquí; pero ya que habéis visto la película, aprovechad lo que habéis aprendido para centraros en aquellas cosas que

creéis que podrán interesar más a vuestro destinatario en función del lugar y la situación en la que viva.

5. La vida en guerra

Uno de los aspectos más interesantes de la película es que muestra un conflicto “a pie de calle”: no hay grandes batallas, ni políticos ni grandes declaraciones. Lo que se muestra es la vida cotidiana de gente común que vive en un entorno complicado. Intenta ponerte en la piel de alguien que sufra alguna situación así y **reflexiona**, en un texto de unas 10-15 líneas, **sobre cómo afectan la guerra y el terrorismo a la vida diaria de la gente corriente.**

EL APRENDIZ DE CINE

1. Formas de mostrar la violencia

- a) La película se inicia con un atentado. ¿Cómo se nos muestra éste? ¿Crees que resulta efectivo hacerlo así? ¿Por qué? ¿Qué te transmite?
- b) ¿Qué otras escenas de violencia aparecen en la película? Teniendo en cuenta el contexto y lo que se está contando, ¿te parecen especialmente duras? ¿ocupan mucho o poco metraje de la película?
- c) Partiendo de lo anterior y reflexionando sobre lo que has visto analiza y valora la forma estética y ética en que el director de la película se ha acercado a un conflicto tan violento como el que se narra en la película.

2. La música dentro de la película

Estamos acostumbrados a que todas las películas estén acompañadas de música, lo que habitualmente llamamos Banda Sonora Original. De forma más técnica, a esa música se la denomina música extradiegética. Pero, a veces, hay también otro tipo de música, la que “suena” dentro de la propia acción de la película, que se conoce como música diegética. Puedes consultar algo más sobre este asunto en el siguiente enlace y luego responde a las preguntas:

Recursos TIC:

Música diegética y extradiegética:

http://www.lanubeartistica.es/Cultura_Audiovisual/Unidad4/CA1_U4_T2_Contenidos_v01/11_msica_diegtica_vs_extradiegtica.html

- a) Indica al menos tres secuencias en las que aparezca la música diegética
- b) ¿Por qué crees que hay tantos momentos en esta película en los que aparece la música diegética? ¿Qué crees que aporta este tipo de música que no ofrece la música extradiegética?

3. El efecto Kuleshov

Se dice que el elemento que diferencia al cine de cualquier otro arte es el montaje. Dentro de este, uno de los fenómenos que mejor explica su importancia es el llamado efecto Kuleshov. Puedes informarte sobre él en el siguiente enlace:

Recursos TIC:

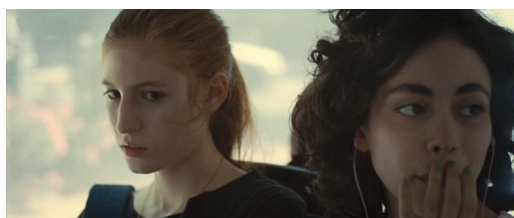
Efecto Kuleshov: <http://moreliafilmfest.com/que-es-el-efecto-kuleshov/>

Sin embargo, la mejor forma de aprender en qué consiste es con un ejemplo práctico que podemos sacar de la película. Vamos por partes:

- a) ¿Qué ves en este plano?

- b) ¿Estás seguro? Vamos a verlo en otro contexto. Piensa en la escena del autobús, que te recordamos a través de una serie de fotogramas:

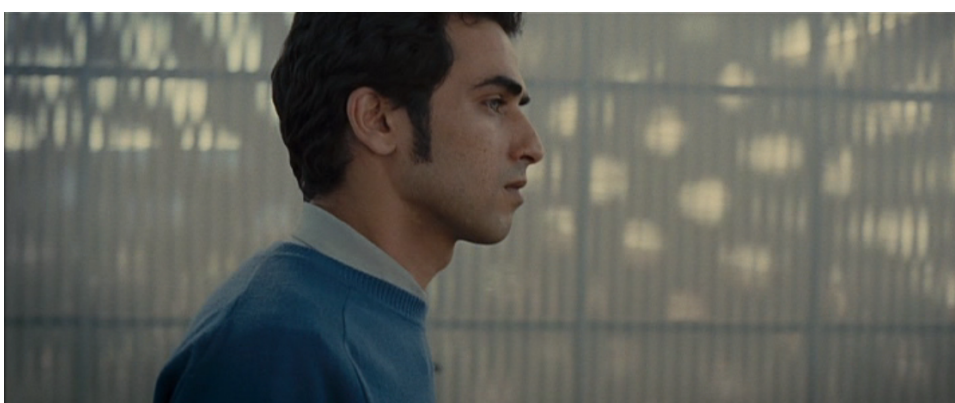

- c) ¿Qué cree Tal que lleva ese hombre en el bolso?
- d) ¿Por qué llegas a esa conclusión?
- e) ¿Cómo está planificada esa escena? Comenta qué nos muestra cada plano de esa escena y cómo aparecen ordenados (es decir, montados) esos planos. ¿Son planos de larga duración o breves?
- f) ¿Transmite tensión esa secuencia? ¿Crees que si se hubiera rodado de otra forma, por ejemplo con unos pocos planos generales del autobús, se hubiera conseguido el mismo efecto? Razona tu respuesta.

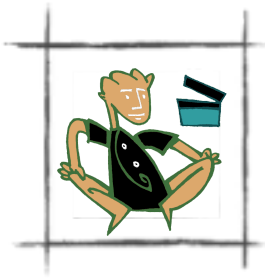
4. El paso fronterizo

Como puedes apreciar, la forma en que se filma y se monta una secuencia es clave para transmitir un mensaje en concreto. Una de las más interesantes en esta película la podemos ver al final, cuando Naím tiene que cruzar el paso fronterizo para poder salir de Palestina. Te la recordamos con algunos fotogramas:

Te vamos a pedir que **analices esa secuencia como si fueras un verdadero crítico de cine**. Te damos algunas pistas de elementos que debes tener en cuenta: el tipo de planos, los personajes que aparecen en ellos, los elementos que se ven en cada plano y la forma en que están filmados, la alternancia en el montaje con la escena en la que Tal y su amiga van en el coche... Analiza todo esto y reflexiona sobre el mensaje que quiere transmitir el director con esa secuencia.

EL CRÍTICO DE CINE

Alumno/a:

Curso:

Valoración personal:

FICHA TÉCNICA	
BREVE RESUMEN	
TÍTULO ORIGINAL	
TÍTULO EN EL MERCADO ESPAÑOL	
DIRECCIÓN / AYUDANTE DE DIRECCIÓN	
DIRECCIÓN ARTÍSTICA	
PRODUCCIÓN/PRODUCTORA/DISTRIBUCIÓN	
GUIÓN	
GUIÓN BASADO EN: Libro, otra película	
MÚSICA, COMPOSITOR/ES	
SONIDO	
FOTOGRAFÍA	
MONTAJE	
VESTUARIO/ESCENOGRAFÍA	
NARRADOR	
REPARTO/PROTAGONISTAS/SECUNDARIOS	
GÉNERO	
PAÍS	
ESTRENO/PAÍS/Fecha	
DURACIÓN	
CLASIFICACIÓN	
IDIOMA ORIGINAL	
FORMATO	

ESTUDIA AL MENOS CUATRO FOTOGRAMAS DE LA PELÍCULA E INDICA:

FOTOGRAMA

Tipo de plano:

Angulación:

FOTOGRAMA

Tipo de plano:

Angulación:

FOTOGRAMA

Tipo de plano:

Angulación:

FOTOGRAMA

Tipo de plano:

Angulación:

AUTORÍA Y EDICIÓN DE RECURSOS AULADCINE

Edita

Dirección técnica

Servicio de Planes y Programas Educativos
Dirección General de Innovación
Consejería de Educación

Área de Cinematografía y Artes Audiovisuales
Agencia Andaluza de Instituciones Culturales
Consejería de Cultura

Autoría: Luis Rafael Villalta Robles

curs
 2008
 2009

LECTURA A L'AULA

ESO. Nivell 3

UNA AMPOLLA AL MAR DE GAZA

Valérie Zenatti - Col·lecció Cartes i Diaris, 1

●
 cruïlla
●

Fitxa tècnica

Títol: *Una ampolla al mar de Gaza*

Autora: Valérie Zenatti

Col·lecció: Cartes i Diaris

Número: 1

ISBN: 978-84-661-1844-6

Pàgines: 182

Lectura recomanada per a alumnes de 3r i 4t d'ESO

Es tracta d'un retrat, d'una situació, d'unes societats i d'uns nois que hi viuen immersos. Aquest retrat, i la mica d'acció que hi ha, es vehiculen en part a través de monòlegs dels dos protagonistes i en part a través dels missatges que s'envien per correu electrònic o xat. És en bona part una novel·la epistolar actual.

Novel·la epistolar electrònica

Temes que tracta:

- El conflicte araboisraelià
- Les conseqüències del conflicte polític en la vida quotidiana
- Individu i comunitat
- La comunicació a través d'Internet

L'autora: Valérie Zenatti

Va néixer a Niça (França) l'1 d'abril de 1970. Quan tenia setze anys, els seus pares, tots dos jueus, van decidir marxar a Israel, la terra promesa, a Beer-Sheva. Allà va haver de fer el servei militar, de 1988 a 1990. Després va decidir començar estudis d'història i d'hebreu per ser finalment periodista.

Actualment, és professora d'hebreu i traductora a Lilla (França). És autora de diversos llibres, com *Quan j'étais soldate*, sobre el seu servei militar.

Fitxa
tècnica**ARGUMENT**

Una noia de divuit anys, jueva de Jerusalem, afectada per un atemptat mortal en un cafè que ella freqüentava amb els amics, es pregunta què pot portar un terrorista suïcida a cometre brutalitats com aquella, i s'adona que no coneix cap palestí. Aleshores pensa que si es pogués comunicar amb algun palestí de la seva edat, trencant la barrera d'incomunicació que hi ha entre els seus dos pobles, es demostrarà a si mateixa que la convivència és possible i que no estan condemnats a viure sempre en guerra.

Aconsegueix contactar mitjançant el seu germà gran, soldat destinat a la franja de Gaza, amb un noi palestí, al principi anònim, amb qui s'escriuen una sèrie de missatges electrònics que van passant de la incomprensió i els retrets, sobretot per part del noi, a una amistat sincera i fins i tot una atracció mútua, a mesura que es van coneixent millor, sempre a través d'Internet. A través dels seus missatges, i també de les seves reflexions en forma de monòleg, anem coneixent tant la situació claustrofòbica i desesperançada dels habitants de Gaza com el patiment que provoquen als atemptats suïcides a Israel.

La novel·la s'acaba quan el noi aconsegueix sortir de Gaza per anar a estudiar a Occident i decideix deixar d'escriure's, almenys durant un temps, amb la noia, que associa amb el passat que vol deixar enrere.

Guia didàctica

OBJECTIUS DIDÀCTICS DE LA LECTURA

- Llegir un text literari en veu alta, de manera expressiva i amb el ritme i l'entonació adequats.
- Observar l'estructura formal d'un text literari: línies argumentals, parts de la narració, personatges, *flash-backs*...
- Aprendre nou vocabulari.
- Ampliar coneixements sobre Israel i Palestina.
- Reflexionar sobre temes d'interès humà: el conflicte, la violència, la comunicació, l'individu i la comunitat...

TEMES

El conflicte araboisraelià

La Tal, israeliana de Jerusalem, i en Naïm, palestí de Gaza, ens mostren les seves visions respectives d'aquest conflicte, que contrasten fortament: el que per un és un atac, per l'altra és un atemptat. Tots dos n'exposen breument les arrels i sobretot com el viuen ells i com ho fa la seva gent. «En aquella època tothom estava content. Acabàvem de signar els acords d'Oslo amb els israelians, Yasser Arafat havia de venir a Gaza, els israelians marxarien, en cinc anys a tot estirar tindríem un país. No és que estiguéssim contents, és que estàvem borratxos, el cap ens rodava amb totes aquelles promeses de pau tan boniques.» (Naïm, pàg. 40).

a l'aire lliure, així com l'expressió en primera persona de les seqüeles psíquiques que deixa un atemptat en qui el pateix (la Tal, a la novel·la). «La franja de Gaza és tot sorra, unes quantes oliveres, els assentaments nets i polits on viuen els colons israelians, i cases grises, desenes de milers de cases grises apinyades, tan apinyades que t'ofeguen; aquí, de seguida t'ofegues. En resum, Gaza és l'abocador públic de la regió.» (pàg. 39).

Individu i comunitat

Els dos protagonistes aconsegueixen comunicar-se i s'arriben a conèixer bastant i a sentir apreciació l'un per l'altre, sempre a través d'Internet, malgrat pertànyer a comunitats enfrontades. Tots dos manifesten el seu desacord amb algunes actuacions del seu bàndol i especialment en Naïm troba a faltar un espai personal propi, poder ser algú independentment

de la comunitat a la qual pertany. Se sent palestí, però se sent aïllat pel control social i la falta d'oportunitats. «Ja no hi ha singular, jo, tu, ell, ella, només hi ha un plural: els palestins.» (pàg. 66).

La comunicació a través d'Internet

Els dos protagonistes només es coneixen pels missatges de correu electrònic que s'envien i pel xat en què participen. Tots dos tenen, tanmateix, desitjos de conèixer-se personalment: la comunicació per Internet els permet conèixer-se bastant i fins i tot sentir-se atrets per l'altre, els és útil, però també se'n veuen les limitacions. «Mai no he vist la Tal. Segurament, no la veuré mai. Mai. Existeix sense existir. Existeix a la pantalla del cibercafé Aman.» (pàg. 92).

Les conseqüències del conflicte polític en la vida quotidiana

És impactant la descripció de la vida de cada dia a la franja de Gaza, esdevinguda una gran presó

CONTEXTUALITZACIÓ

L'acció de la novel·la té lloc a Israel-Palestina (Jerusalem, la franja de Gaza i alguns fets a Tel Aviv), a l'època actual i pot servir als lectors per conèixer una mica aquell país (la seva importància històrica i religiosa) i la seva situació actual (conflicte araboisraelià). Alguns aspectes de la situació descrita no tenen només un interès local, sinó que són d'interès humà: la violència, la recerca de la pau, la por, la injustícia i l'opressió, l'acostament a l'altre, la pobresa relativa...

VOCABULARI

És força comú. Hi ha alguns mots relatius a elements culturals àrabs o jueus, i noms propis, és clar, en àrab o, sobretot, hebreu. Aquestes són algunes paraules que poden resultar desconegudes per una part dels lectors: *acròstic, col·laboracionista, exasperació, narguil, toc de queda, gel·laba, kufia, corró*.

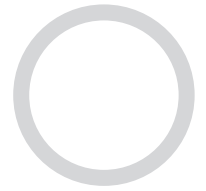
SUGGERIMENTS I ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

- Projecteu alguna pel·lícula sobre l'holocaust o la marginació que han patit els jueus a Europa: *La vida és bella, La llista de Schindler, El violinista en el tejado...* i demaneu als alumnes que comparin una situació amb l'altra, sigui a través d'un text argumentatiu, sigui en un debat dirigit.
- Feu llegir als alumnes alguns fragments de l'Antic Testament on es parli de David i de Salomó, que són esmentats a la novel·la a la pàg. 14, en el context de l'edificació del temple de Jerusalem. Es troben als llibres de Samuel i dels Reis.
- Projecteu als alumnes la pel·lícula *El reino de los cielos*, del director Ridley Scott, i feu un debat sobre la ciutat de Jerusalem: si hauria de pertànyer als jueus, als àrabs (palestins), s'hauria de dividir la ciutat o hauria d'estar sota l'autoritat de l'ONU. Haurien de mostrar els pros i els contres de cada opció, oralment o per escrit.

Llegeix aquest fragment, extret del llibre *Una ampolla al mar de Gaza* de Valérie Zenatti, i encercla la resposta correcta:

Vaig anar al cibercafè més proper. Li vaig contestar, anant amb compte que ningú no veiés a qui escrivia. Aquí, quan un té un contacte no massa agressiu amb els israelians, el prenen de seguida per un col·laboracionista. I la sospita equival a una sentència de mort. Surts un dia de casa teva i, pam!, abans d'haver fet tres passos, et trobes amb els morros a l'asfalt i deixant l'oxigen per als altres, ja no et fa falta, l'has dinyat per sempre.

(Pàg. 42)

1 El narrador:

- a) va a prendre cafè.
- b) contesta un missatge electrònic israelià.
- c) escriu una carta mentre conversa.
- d) contesta un israelià agressivament.

2 Si algú té contactes amb els israelians:

- a) l'han de matar, si són contactes agressius.
- b) el poden matar, però un jutge ha de dictar sentència.
- c) no el maten si col·labora.
- d) creuen que col·labora amb ells, si no són contactes agressius.

3 Hi ha qui mata persones:

- a) perquè no fan falta.
- b) perquè deixin oxigen per als altres.
- c) perquè creu que col·laboren amb els israelians.
- d) perquè han sortit de casa seva quan no es podia.

Animació lectora

OBJECTIUS

- Conèixer el context històric cultural i religiós de la novel·la en la realitat.
- Entendre que un mateix indret pot ser punt de trobada de diferents cultures i religions i que s'han de poder desenvolupar amb respecte i per la via pacífica.

MATERIAL

Cartolina, tisores, pega, retoladors, ordinadors amb connexió a Internet, impressora.

DESENVOLUPAMENT

- Mostreu un mapa d'Israel i els territoris palestins ocupats; alternativament, un mapa del Pròxim Orient. Proposeu als alumnes que elaborin un mapa on apareguin Jerusalem, Gaza, Tel Aviv, Haifa, el Jordà, el llac de Tiberíades i la mar Morta.
- Expliqueu-los que Jerusalem és la ciutat que és considerada sagrada per tres religions diferents. Busqueu imatges de tres indrets de Jerusalem de devoció corresponents a les tres religions que la consideren sagrada: el mur de les Lamentacions (judaisme), la mesquita de la Roca (islam) i la basílica del Sant Sepulcre (cristianisme) i expliqueu-los l'origen de cada un:

El mur de les Lamentacions és l'únic que resta del magnífic temple que va fer edificar Salomó, i els jueus hi preguen perquè es torni a edificar; va ser destruït pels babilònics, reconstruït i tornat a destruir pels romans. A una part de l'espai que ocupava hi ha l'esplanada de les Mesquites, la d'Al-Aqsa i la de la Roca, de cúpula daurada, venerada perquè conté la roca des d'on Mahoma va ascendir al cel, segons la tradició musulmana; la jueva i la cristiana diuen que Abraham hi va fer el seu sacrifici. També a Jerusalem, l'església del Sant Sepulcre inclou el lloc on va ser enterrat Jesús, també segons la tradició. La custodien monjos i capellans de diferents esglésies cristianes, cada grup una part diferent.

- Feu que consultin i obtinguin imatges i informacions sobre la fundació d'Israel i el conflicte araboisraelià, imatges de religiosos de diferents confessions que es veuen sovint per Jerusalem: rabins jueus, capellans ortodoxos grecs, rusos o etiòps, catòlics, musulmans, etc.
- Es pot dividir la classe en grups de quatre o cinc perquè cadascun faci el seu mural. Les imatges i el mapa es poden buscar a Internet i imprimir-les, per després enganxar-les a la cartolina i afegir-hi les altres dades.

DURADA

Una sessió.

LECTURA A L'AULA

El projecte **LECTURA A L'AULA** neix amb la intenció d'ajudar al professorat en el treball de formar els nois i les noies en la seva **dimensió literària**, a la qual es dóna un especial èmfasi en els nous currículums. La lectura, més enllà de ser una eina indispensable en el procés d'aprenentatge, esdevé una peça vital per a la formació integral de la persona.

Els títols que us fem arribar són el resultat d'un procés de selecció que en garanteix tant la **qualitat literària** com l'**adequació pedagògica** a les característiques de l'alumnat a qui s'adreça. Un equip de docents en actiu n'ha valorat els aspectes de competència lingüística (lèxic, estructura, comprensió, etc.) així com d'altres que incideixen en els àmbits de desenvolupament personal i social dels alumnes. **Els títols escollits s'han agrupat en tres nivells de dificultat lectora** amb la intenció de donar resposta a la diversitat existent en les aules.

ESO. Nivell 1

La llegenda del Rei Errant, Laura Gallego. El Vaixell de Vapor, sèrie Vermella, 135

La Torre, Vicenç Villatoro. El Vaixell de Vapor, sèrie Vermella, 137

ESO. Nivell 2

Em diuen Tres Catorze, Andreu Martín. Col·lecció Gran Angular, 147

Els silencis de la Boca de la Mina, Andreu Sotorra. Col·lecció Gran Angular, 148

ESO. Nivell 3

La foscor blanca, Geraldine McCaughrean. Col·lecció Gran Angular, 149

Una ampolla al mar de Gaza, Valérie Zenatti. Col·lecció Cartes i Diaris, 1

El projecte compta amb una proposta de treball que recull, en primer lloc, les informacions, les orientacions didàctiques i els recursos necessaris perquè el professorat pugui treballar adequadament la lectura de l'obra a l'aula; i, en segon lloc, s'adjunten les activitats de treball individual per als alumnes que han estat organitzades d'acord a tres moments del procés lector: activitats d'anticipació lectora, activitats de comprensió lectora i, finalment, activitats de síntesi lectora.

La proposta de treball, recollida en aquest quadern, es troba a www.cruilla.cat.

Projecte: Editorial Cruïlla
Autor: Joan Ramon Perelló
Edició i disseny: comgràfic

2008, Editorial Cruïlla
Balmes, 245 - 08006 Barcelona

Telèfon d'Atenció al Client: 902 12 33 36
www.cruilla.cat